Karsten Dusse

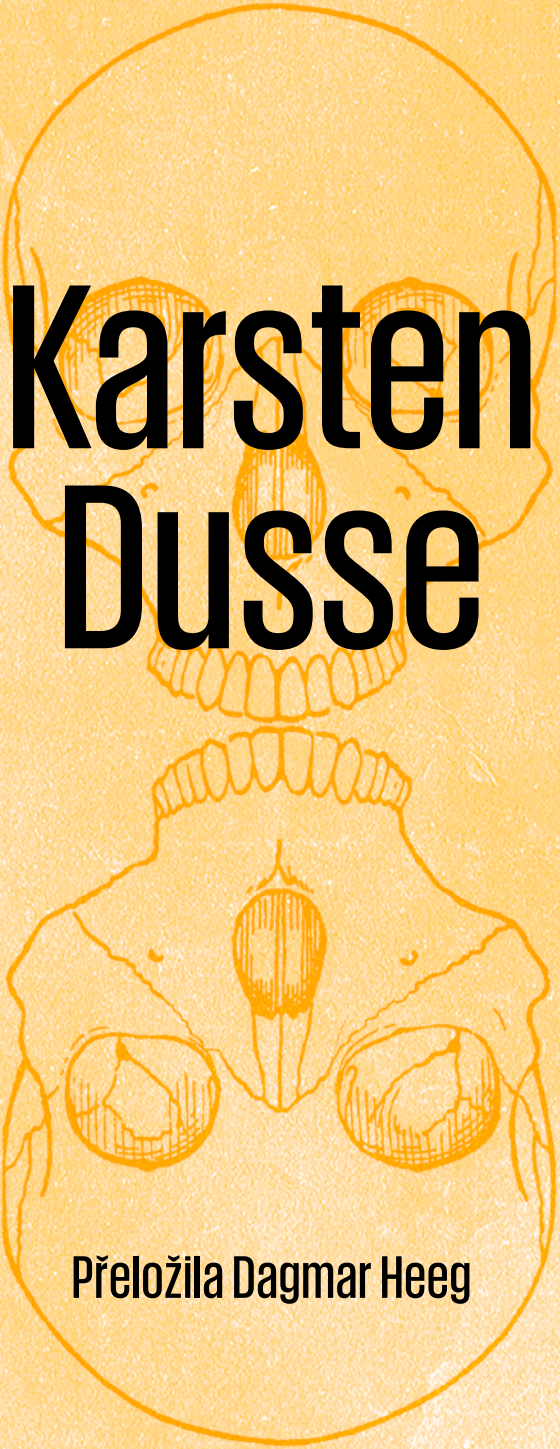

Vraždi všímavě na kraji světa

HOST

SPIEGEL BESTSELLER Č. 1 • PŘELOŽILA DAGMAR HEEG

Karsten Dusse

Přeložila Dagmar Heeg

Vraždi všímavě na kraji světa

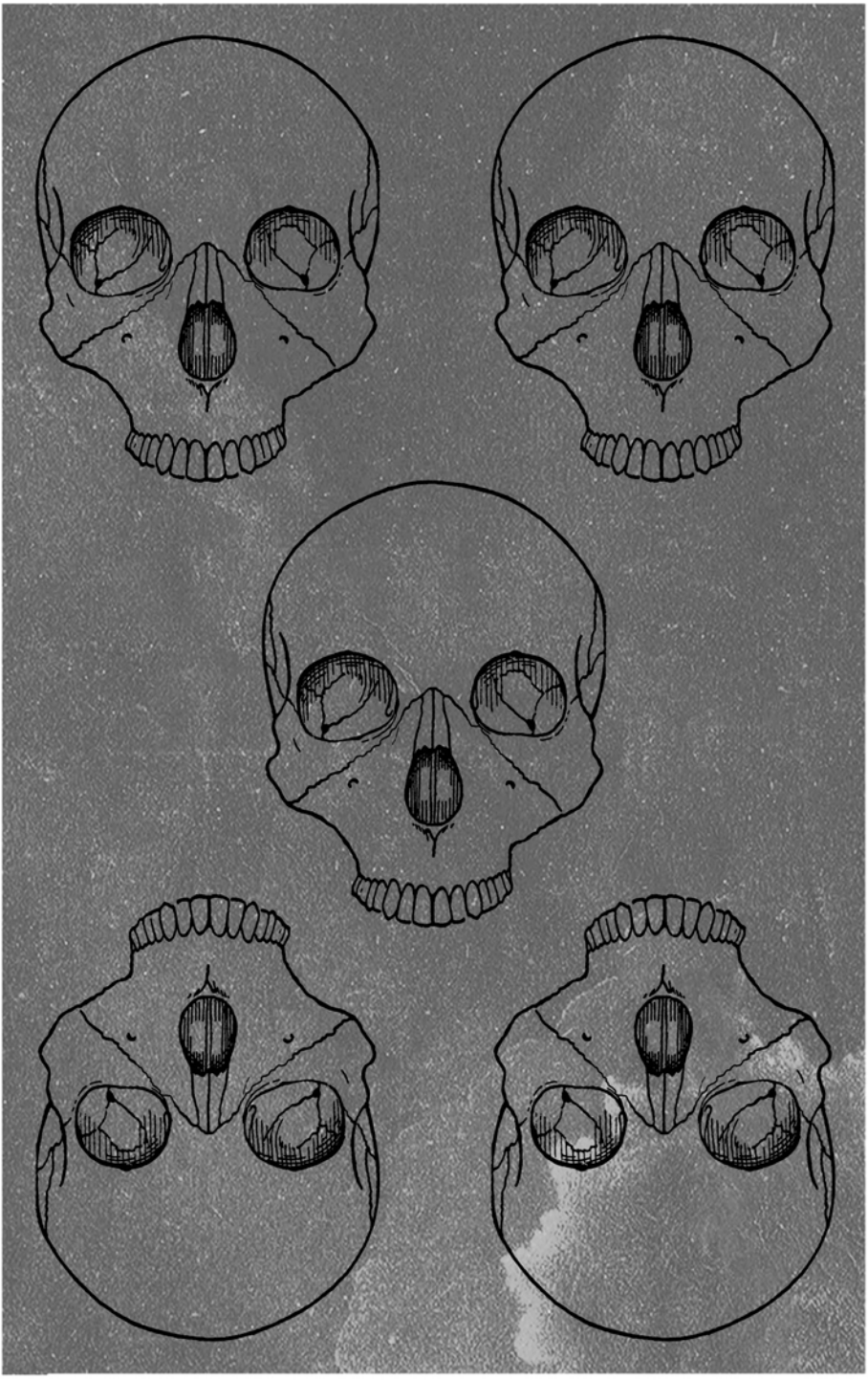
Brno 2026

Automatizovaná analýza textů nebo dat
ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU
je bez souhlasu nositele práv zakázána.

Achtsam morden am Rande der Welt
Copyright © Karsten Dusse, 2021
Cover pictures from open sources
Translation © Dagmar Heeg, 2026
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2026
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-3339-8 (PDF)
ISBN 978-80-275-3340-4 (ePUB)
ISBN 978-80-275-3341-1 (MobiPocket)

Linĕ

PROLOG

Každý člověk, který se narodí, jednou zemře.
Je to neuvěřitelně uklidňující.
Namísto toho, abychom den co den
tíživě dumali nad tím, kdy zemřeme,
si můžeme s radostí klást otázku,
jak chceme prožít všechny ostatní dny.

Joschka Breitner,
Pěšky do vlastního nitra –
pouť jako cesta k sebepoznání

TŘI KILOMETRY JSME VEDLE SEBE putovali mlčky a ponořeni do rozjímání. Vtom hlava pana prokurátora zničehonic vybuchla do ruměného oblaku.

Výstřel jsem zaznamenal až o zlomek vteřiny později.

Ta část mého společníka, která ještě před chvílí jímala jeho myšlenky, se v tu ránu rozptýlila po pláštěnce jeho turistického batohu a po Svatojakubské cestě poblíž průsmyku Ibañeta, kousek před Roncesvalles.

A jen o vteřinu poté, co mu projektil prorazil lebku, proletělo i mně něco hlavou. Myšlenka: Ta pouť fakt zabírá!

Pan prokurátor našel pokoj už na druhé etapě poutní cesty Camino Francés, byť ne zrovna pokojným způsobem.

Zůstal ušetřen měsíců plných strachu a bolesti, než ho rakovina nakonec sprovodí ze světa. V tu chvíli už to měl za sebou.

Zato přede mnou ležela ještě velmi dlouhá cesta.

Já se chtěl na cestě do Santiaga de Compostela soustředit na tři jednoduché otázky:

Jaký je smysl života?

Jaký mám vztah ke smrti?

A co opravdu potřebuju k tomu, abych žil naplněný život?

K těmhle třem otázkám teď zcela nečekaně přibyly další dvě, které se pro mou budoucnost jevily jako neméně podstatné:

Kdo to právě vystřelil?

A proč někdo zastřelil prokurátora, který by už stejně moc dlouho nežil?

Na tu poslední otázku neexistovala v podstatě žádná rozumná odpověď.

1 OČISTA DUŠE

Mezi péčí o zuby a péčí o duši existuje zásadní rozdíl. Nedbáte-li o své zuby, začne to smrdět nejprve ostatním.

Joschka Breitner,
Pěšky do vlastního nitra –
pouť jako cesta k sebepoznání

ŘEKNU TO RADŠI pěkně na rovinu: Poutní cesty jsem nikdy moc nemusel.

Poutníky jsem odjakživa považoval za lidi s luxusními problémy a multifunkčním oblečením. Kdo si může dovolit putovat celé týdny po Španělsku se slamákem na hlavě, aby našel cestu sám k sobě, zjevně neřeší banální problémy typu jak skloubit děti a práci. Abyste mohli celé týdny odputovávat svou duševní bídu, musíte mít v první řadě dostatek času a peněz.

Že rodina a práce nemusejí být překážkou, ba právě naopak dobrým důvodem k pouti, mě v první polovině života nikdy nenapadlo. Když jsem tentokrát zvonil u dveří svého terapeuta Joschky Breitnera, netušil jsem, že by se na tom mohlo po čtyřiceti pěti letech něco změnit.

Dřív jsem terapeuty pokládal za asi tak stejně užitečné jako učitele golfu. Zlepšují handicapy, které v běžném životě

hrají spíš podřadnou roli. Jenže pak jsem poznal Joschku Breitnera. K čemuž mě donutila Katharina, matka mé dcery a tehdy ještě moje žena, abych se dostal do pohody.

Joschka Breitner mi přiblížil koncept všímavosti. A stal se menší zázrak: Pomocí všímavosti jsem byl schopen řešit všechny tři druhy problémů, se kterými se chlap v životě potýká. Problémy, které jsem měl už dávno. Problémy, o kterých jsem ani nevěděl, že je mám. A problémy, které mi denně nově vstupují do života.

Joschka Breitner a všímavost mi změnily život. Chodil jsem teď k terapeutovi, jako chodí většina mužů k holiči: Nechtějí nový účes, chtějí prostě jen vypadat stejně, jako když odtud posledně odcházeli. Cítil jsem jistou spokojenost nebo pocit, že jsem v podstatě dosáhl toho, čeho jsem dosáhnout chtěl.

Vedu spořádaný život. Mám skvělý vztah se svou pětiletou dcerou a pohodový s bývalou manželkou. Dokonce mám i dospělý vztah s jejím novým partnerem. Kromě toho mi plyne velice slušný příjem, a přitom se ani moc nenadřu. Až do dnešního sezení jsem vůbec nepřemýšlel o tom, zda „spořádaný“, „skvělý“, „pohodový“, „dospělý“ a „dostatečný“ skutečně odpovídá tomu, co bych měl od života čekat.

Terapeutická sezení s panem Breitnerem co čtyři týdny jsem vnímal jako jakousi dentální hygienu své duše.

Pokud jsou intervaly mezi profesionálním čištěním zubů příliš dlouhé, může se stát, že za předními zuby začnete jazykem hmatat nepříjemné hrbolky. Ty je pak zapotřebí odstranit.

S mou duší to bylo podobné.

Až na to, že všímavé odstraňování mých duševních hrbolků mezi dvěma sezeními doposud připravilo osm jiných lidí o život. O tom Joschka Breitner nic nevěděl. Mrtví, kteří provázeli můj život, byli pro mě jakýmsi logickým důsledkem jeho koučování. Nikoli jeho příčinou.

Terapie se nestaly jen příjemnou rutinou, ale staraly se taky o to, aby se mé duševní hrbolky odstranily do té míry zavčas, že se kvůli nim v poslední době nedostal nikdo do ohrožení života. Že by se přitom jednoho dne mohlo natrefit na dočista dutý zub, mi vůbec nepřišlo na mysl.

K domovním dveřím Joschky Breitnera jsem přijížděl pravidelně a v klidu deset minut před sezením, které začínalo v 17:30. A pokaždé znovu jsem konstatoval, že v secesní čtvrti, kde se nachází jeho ordinace, nejsou žádná volná parkovací místa pro můj poněkud předimenzovaný Land Rover Defender. Ze zvyku jsem v souladu s pravidly jednosměrné ulice vždycky dvakrát marně objel blok, abych nakonec zastavil na parkovišti supermarketu o tři ulice dál. Pokaždé jsem pak chvátal oněch osm set metrů k ordinaci a vyměnil svou dosavadní pohodovou časovou rezervu za vypjatou skorodochvilnost.

S absolutní spolehlivostí jsem pak přesně v 17:31 zazvonil na domovní zvonek Joschky Breitnera.

Jediný rozdíl oproti téhle rutině, která trvala už dobrých dvanáct měsíců, spočíval v tom, že tentokrát jsem zazvonil až v 17:32. A přijel jsem taxíkem. Taxikář napoprvé odbočil o jednu jednosměrnou ulici dřív. Nechalo mě to celkem v klidu. Pořád ještě jsem měl lehkou kocovinu z předešlého dne. Tahle indispozice mi nepříjemně připomněla, že bych včerejší večer nejradši vytěsnil.

I tentokrát mi pan Breitner otevřel dveře s vyrovnaností, z níž vyzařoval pocit domova. Moje mírné zpoždění přešel vlídným mlčením a kráčel přede mnou do své ordinace. Nikdy jsem nepřišel na kloub tomu, jestli má pan Breitner jen jednu jedinou sadu oblečení, nebo jestli nosí neustále tytéž vyšisované džíny, tu stejnou bavlněnou košili a ten samý hrubý svetr. Nevybavuju si, že by měl na sobě někdy něco jiného. Tohle neměnné oblečení ale nebylo nikdy ani krapet ušmudlané. Zdánlivá bezvýznamnost, kterou jako by svému ošacení přisuzoval, o to víc podtrhovala jeho význam.

Jako obvykle jsem se posadil do jednoho ze dvou chromovaných křesel potažených manšestrem a můj pohled opět bloudil po hřbetech knih v jeho knihovně, zatímco pan Breitner nám oběma naléval zelený čaj.

Jako vždy jsem si kladl otázku, proč mezeru mezi *Uměním války* od Mistra Suna a *Hovory k sobě* od Marca Aurelia vyplňuje román Ernesta Hemingwaye *Fiesta*.

Byl jsem připraven nechat tuhle otázku odeznít v hlavě nezodpovězenou, jelikož mě každou chvíli vytrhne ze zamyšlení úvodní dotaz Joschky Breitnera, jak se mám.

Ale nestalo se.

Breitnerovo obligátní „Rád vás vidím, jak se vám daří?“ tentokrát nezaznělo. A v zažité zvukové kulise mých návštěv to vytvořilo díru, kterou nešlo přeslechnout.

Zmatený onou odchylkou od obvyklé rutiny jsem na něj pohlédl. Stál přede mnou se dvěma šálky zeleného čaje a tázavě se usmíval.

„Proč dvě minuty?“ zeptal se, když mi podával čaj.

„Prosím?“ Neměl jsem tušení, kam tím míří.

„No, už přes rok na naše sezení chodíte s neochvějnou přesností o jednu minutu pozdě. Dnes jsou to minuty dvě. Proč?“

Od pana Breitnera jsem se toho hodně naučil. Především to, jak si všímavě uvědomit své potřeby. V tu chvíli jsem měl potřebu jednu jedinou: Abych si s touhle pitomou otázkou nemusel lámat hlavu.

To, že se mě s pruskou pedanterií optal na mou jen nepatrně větší nedochvilnost, mě ještě víc vychýlilo z mého vnitřního středu.

„Ale… já… je v tom snad nějaký rozdíl?“

„Přesně to bych se od vás rád dozvěděl. V poměru k jednomu dni nehrají dvě minuty velkou roli. Zato v poměru k jedné minutě představují rozdíl sto procent. To není žádná maličkost. Pročpak dnes máte zpoždění dvakrát větší než obvykle?“

Kvůli včerejšímu večeru. Na který bych nejradši zapomněl.

Kvůli zlomené nápravě mého Land Roveru. Kvůli nářkům těch dvou prostitutek. Kvůli dvěma čínským businessmanům na pohotovosti. Kvůli všem těm věcem, co mě tak strašně štvaly, že jsem si je nechtěl připomínat.

Co mě však emocionálně nezatěžovaly natolik, abych je chtěl probírat se svým terapeutem.

Kvůli událostem, které se teď podle všeho měly stát předmětem mého terapeutického sezení.

Ještě jsem se z toho pokusil vykroutit.

„Taxikář špatně odbočil.“

Pan Breitner se na mě podíval, jako by byl jednou z oněch kartonových cedulí, které bezradní lidé pokládají na místa tragédií a média se jich vděčně chytají.

Na takových cedulích stává: *Proč?*

Dovtípil jsem se, že otázka míří na to, proč jsem vůbec jel taxíkem.

„…protože teď nemám k dispozici auto…“ Zase onen tázavý pohled kartonové cedule.

„Protože jsem měl včera malou… večeři s mandanty. Trochu se to protáhlo,“ upřesnil jsem s rozpačitým úsměvem a lapidárně rukou naznačil pohyb, jako když si někdo lije do hrdla sklenku ledově vychlazené vodky.

Joschka Breitner věděl, jakou vykonávám práci.

Pracuju jako advokát.

Nevěděl ale, *jak* konkrétně tuhle práci vykonávám. V zásadě šlo o obchod s drogami, o prostituci a o zbraně.

Na mou obhajobu: Měl jsem na starosti taky jednu mateřskou školku.

Mému terapeutovi bylo v zásadě jasné, že pevným pilířem mého příjmu jako obhájce v trestním řízení bylo z podstaty věci právní poradenství pro kriminálně činné mandanty.

Netušil však, že počet mých mandantů se omezuje na členy dvou kdysi konkurenčních klanů, kterým nejenže poskytuju právní poradenství, ale de facto je i plně řídím.

A to proto, že jsem z důvodů duševní očisty zabil oba jejich šéfy.

Toho prvního proto, že mě vyrušil na mém ostrůvku času.

Toho druhého proto, že se jeho budoucí žití neslučovalo se zájmy mého vnitřního dítěte.

Ale to už je passé.

Už přes rok se můj život drží v zajetých kolejích.

A právníci se zajetými obchodními vztahy chodívají s mandanty na večeře. To jsem před svým koučem všímavosti tajit nemusel.

Při nezaujatém pohledu byl včerejší večer schůzkou advokáta s drogovým dealerem, obchodníkem se zbraněmi, šéfkou eskortní agentury a ředitelem mateřské školky.

Při laskavém pohledu to měl být úplně pohodový večer s pestrou směsicí nekonvenčních lidí.

Při realistickém pohledu tomu tak ale nebylo. Ba naopak.

A já tušil, že pan Breitner to teď rozebere do nejmenších podrobností.

„Pane Diemele, kolik je vám let?" vytrhl mě můj terapeut taktně jako obvykle z mého odmlčení.

Odpověď pan Breitner znal.

„Čtyřicet pět. Včera jsem měl narozeniny."

Tentokrát jsem si jeho výraz nedokázal vyložit.

„Zajímá vás, proč jsem měl narozeniny?"

„Proč jste si na své narozeniny vyrazil s mandanty?"

To bylo první bodnutí terapeutickým kopím pravdy. Měl jsem pětačtyřicáté narozeniny a neslavil je se skutečnými přáteli, ale s lidmi, kteří už z čistě pracovních důvodů neměli jinou možnost než přijmout moje pozvání.

„Nechtěl jsem z toho data dělat žádnou velkou událost," vykrucoval jsem se, dobře si vědom toho, že můj zoufalý pokus nedělat z mých narozenin žádnou velkou událost jim ani v nejmenším neubíral na jejich skutečném významu.

„Čtyřicet pět let… to je víceméně statistický střed života. Je neobvyklé, že k této události přistupujete tak… jak bych to řekl… ‚neutrálně'," konstatoval pan Breitner bez hodnotících soudů.

„Já jsem narozeniny slavil. Dcera se mnou chtěla jít odpoledne do zoo a Katharina si pak přála, abychom si ještě společně dali narozeninový dort."

S Katharinou jsme byli už půl roku rozvedení. Styk s Emily jsme řešili přátelsky a velmi flexibilně.

„Co z toho jste chtěl vy?" zeptal se pan Breitner.

„Cože?"

„Byly to vaše narozeniny. Teď už vím, co chtěla na vaše narozeniny dělat vaše dcera a vaše bývalá žena. Ale co jste chtěl dělat vy?"

Trochu jsem nechápal.

„Já? Já... měl jsem radost, že strávím narozeniny s rodinou..."

„Šel byste na svoje narozeniny do zoo i sám?"

„Jasně že ne," řekl jsem, aniž bych nad tím musel přemýšlet.

„Takže jste s rodinou oslavil narozeniny tak, jak si to vaše rodina přála. A když byla rodina pryč, raději jste šel do práce, abyste se vyhnul prázdnotě, která na vás čekala doma," vystihl pan Breitner podstatu mých strohých odpovědí.

Ubíralo se to špatným směrem.

Velmi se to totiž blížilo pravdě.

„Ne, taky se bavit."

„S mandanty?"

„Panuje mezi námi takřka přátelský vztah."

„Kolik vašich mandantů vědělo, že máte narozeniny?"

Trefa. Ani jeden.

„Jen abych to chápal správně. Chtěl jste své čtyřicáté páté narozeniny večer záměrně oslavovat s lidmi, kteří o nich vůbec nevěděli?" shrnul to pan Breitner.

„Upřímně řečeno, nejradši bych ten večer strávil sám doma."

„Ale?"

„Moje vnitřní dítě chtělo slavit."

Pan Breitner mé vnitřní dítě znal. Vždyť mi ho sám představil. „A tak mě napadlo — kompromis. Oslavíme to s lidmi, kteří ani nevědí, že mám narozeniny."

To, že se tázavý výraz mého terapeuta držel v profesionálních mezích, se dalo vysvětlit jedině tím, že už byl na moje nesmyslná vysvětlení docela zvyklý.

„No jo… no… a tak nějak jsem měl taky trochu chuť se prostě jednou všímavě opít."

„A to se dělá jak?" zeptal se pan Breitner napůl zmateně, napůl zvědavě.

„Všímavé opíjení je láskyplné a nehodnotící vychutnávání alkoholu v daném okamžiku. Opíjím se jen pro pocit opojení. Ne proto, abych potlačoval nějaké negativní emoce."

„Všímavé opíjení je jako láskyplné mlácení," usadil mě bez sebemenšího úsilí pan Breitner.

„Cože?"

„Podstata láskyplnosti končí prvním úderem. První skleničkou otupíte právě ty smysly, které jsou základem všímavého vnímání přítomného okamžiku."

Tuhle chybu jsem si fakt mohl odpustit. Člověk by nikdy neměl prodávat umělci padělky jeho vlastních děl.

„No jo. ‚Všímavé opití' holt nebyl ten správný výraz. Chtěl jsem se spíš ‚vědomě' opít."

„Jak se člověk opije vědomě?"

„Všechno si dokonale naplánuje. Domluvil jsem se s Katharinou, že ten večer bude mít Emily na starosti ona. V hotelu,

kde se měla pracovní večeře konat, jsem si už předem rezervoval pokoj — abych mohl opilý padnout do postele. Vzal jsem si s sebou dokonce dvě láhve minerálky, abych je v noci vypil a předešel tak kocovině. Těšil jsem se na krásný večer, kdy budeme moct já a moje vnitřní dítě úplně sami, mezi známými, tajně oslavit uplynulých čtyřicet pět let."

Jak jsem to tak vyprávěl, ptal jsem se sám sebe, kdy se ze mě vlastně stal takový suchar, který si musí i opilecké extempore přesně naplánovat.

„Když jste měl včera před sebou tak pečlivě naplánovaný večer, proč se dnes chováte jako vzpurný teenager, kterému někdo pokazil večírek?"

No, možná proto, že přesně to se včera večer stalo.

2 BLÍZKOST A ODSTUP

Člověk je společenská bytost. Blízkost ostatních lidí je nezbytná pro život. Samota má pro duši pozitivní význam pouze tehdy, je-li zvolena dobrovolně, aby bylo možné nahlížet na dosavadní blízkost s časovým i prostorovým odstupem.

Joschka Breitner,
Pěšky do vlastního nitra –
pouť jako cesta k sebepoznání

NAVZDORY MÉ NEVOLI, nebo možná právě naopak kvůli ní, začal pan Breitner s andělskou trpělivostí opatrně naťukávat předešlý večer.

„Než se dostaneme k tomu, co se včera večer stalo — chodíte často ven slavit?“

„Já? Ne — večer nikam moc nechodím.“

„‚Nikam moc‘ znamená jak často?“

„Naprosto výjimečně.“

„Má to nějaký důvod?“

Jak se časy mění. Jsou životní etapy, kdy se člověk musí ospravedlňovat za své bouřlivé paření. A pak jsou životní etapy, kdy se člověk musí ospravedlňovat za nepaření.

„No, polovinu večerů u mě přespává moje dcera. To samozřejmě nikam nechodím. A nepiju alkohol."

„Chybí vám to?"

„Ani náhodou," vyhrkl jsem ukvapeně. „Mám radost, že si můžu každou vteřinu svého otcovství všemi smysly naplno vychutnávat."

„Máte laťku hodně vysoko," poznamenal pan Breitner kriticky.

„To jo. A než se zeptáte — ještě jednou jo! Být tátou je někdy taky pěkná fuška. A proto mám na druhou stranu radost i z toho, že ta druhá polovina večerů patří jen mně."

„Co vás unavuje?"

„Ta neustálá honička mezi plaváním, tanečním kroužkem a narozeninovými oslavami všelijakých dětí, kde jsou moje emoce pokaždé jako na houpačce. Na konci některých dnů už sotva dokážu dcerce něco přečíst. Ale stejně jí čtu. A pak vedle ní většinou usnu."

„Polovinu dnů obětujete dcerce, druhou polovinu potřebujete k zotavení," shrnul pro sebe situaci lakonicky pan Breitner.

„To se asi pak moc příležitostí vyrazit si večer ven a poznat nové lidi nenaskytne."

„Nenaskytne se moje potřeba poznávat nové lidi," odvětil jsem. A kvůli Breitnerovu *tázavému pohledu* jsem hned dodal: „Trochu to omezuje vědomí, že už tak je v mém životě docela dost lidí, které vůbec nechci blíž poznat. S přibývajícím věkem si čím dál tím víc uvědomuju, že touha poznávat lidi se soustřeďuje na stále užší okruh osob a v jeho centru stojí moje rodina, má dcera a nakonec já sám."

„Pokud se někdy ocitnete v centru svých potřeb, tak až úplně na konci," přitakal nevýrazně pan Breitner.

„Prosím?" nechápal jsem poznámku, kterou utrousil.

„Takže někdy máte pocit, že vám něco chybí, je to tak?"

Je to tak. Jinak bych se přece nechtěl o narozeninách záměrně opít s lidmi, kteří jsou mi v podstatě cizí. Přikývl jsem.

„No, tak to bychom pro začátek měli," zamumlal pan Breitner konejšivě.

„Začátek čeho?"

„Otázka spíš zní — začátek k čemu. Ale o tom se ještě můžeme pobavit. Raději mi nejdřív povězte o včerejším večeru. Copak to bylo za mandanty?"

Byli to vedoucí představitelé zločinecké organizace Dragana Sergoviće. Lidi, které jsem od Draganovy vraždy já sám řídil.

Scházeli jsme se dvakrát ročně v příjemné atmosféře, dobře jsme se najedli, s chutí popili a vydatně se zasmáli. Pokud jsme náhodou připadli na nějaké pracovní téma, probrali jsme ho.

Tyhle schůzky nejenže posilovaly loajalitu a efektivitu. Pro mě osobně měly ještě mnohem hezčí účinek: Dělaly mi prostě a jednoduše radost.

Byly pro mě příjemným únikem z mého obvyklého každodenního života osamělého otce.

A ať se o šéfkách eskortních agentur, obchodnících se zbraněmi, drogových dealerech či vedoucích mateřských školek říká co chce: Carla, Walter, Stanislav a Sašo byli lidi, na jejichž společnost jsem se těšil. S nimi se dalo pařit s nekonvenční, téměř dětskou radostí z absurdních

pitomin, kterou jsem jinak znal jen ze svých studentských let nebo z vojny.

Pokusil jsem se tuhle skutečnost svému kouči všímavosti objasnit, aniž bych se zmínil o Draganově vraždě.

„Mám skupinu mandantů z podsvětí, kterým poskytuju odborné poradenství. Scházíme se pravidelně v neformální atmosféře. Mám ta setkání rád. Je to příjemná změna. A tak mě napadlo, že bych to mohl spojit se svými narozeninami."

I z této lapidární informace dokázal pan Breitner vyvodit hluboké závěry.

„Takže se raději scházíte s lidmi, u nichž jsou role a vztahy k vám jasně dané, než abyste se pouštěl do vztahů s někým úplně novým?"

Přemýšlel jsem, co by na tom mohlo být závadného. Na nic jsem nepřišel.

„Přesně tak. Je na tom něco špatného?"

„Údajně existují lidi, co chodí slavit narozeniny se svými skutečnými přáteli."

Jelikož jsem svůj velmi omezený okruh přátel nechtěl podrobněji rozebírat, raději jsem objasnil svou nechuť k večírkům.

„Já na tyhle okázalé přehlídky cizích lidí moc nejsem. Ať už na večírcích pro lidi nad čtyřicet, nebo na jakýchkoli jiných oslavách. Jsou to vejtahové jeden jako druhej. Jejich svět se točí jen kolem baráku, auta a jachty a prázdnotu vyplňujou alkoholem a značkovým oblečením. A groteskně zmalovaný užvaněný ženský zapíjejí pochybnosti o sobě samých a strach z budoucnosti proseccem. Největší tragédie

nastane, když se na takových večírcích obě skupiny setkají. To není můj svět."

V tichu, které nastalo po mém spontánním nenávistném monologu, jsem se poněkud ztrácel.

„Z čeho jste tak zklamaný?" zeptal se nakonec pan Breitner.

„Já… já…"

„Je vám čtyřicet pět a nemáte nikoho, kdo by vás při té příležitosti pozval večer na oslavu, je to tak?"

Au. To bolelo. Ale trefil to dost přesně.

Přikývl jsem.

„Takže to je první negativní zjištění včerejšího večera?" zeptal jsem se rezignovaně.

„Nebo první pozitivní zjištění dnešního dne. Rád byste poznal lidi bez pozlátka, jenže zjevně nevíte kde."

Nastalou pauzu v rozhovoru jsem překlenul douškem čaje. Pan Breitner po dalším doušku opět promluvil.

„Ale vraťme se k včerejšímu večeru. Vaše vnitřní dítě, nebo vy — to nechme otevřené —, si jako dárek k narozeninám přálo jít slavit. Něco, na co jste jinak obvykle příliš unavený. Abyste nemusel zápolit se svou nevraživostí vůči cizím lidem, chtěl jste oslavovat s mandanty, kteří o vašich narozeninách nevěděli. Na večer jste se těšil, a dokonce se na něj připravil. Zcela vědomě jste do svých plánů zahrnul alkohol, ovšem nikoli proto, abyste zaplnil prázdnotu ve svém životě, ani proto, abyste spláchl svůj strach z budoucnosti. Je to tak?"

Takhle shrnuté to znělo docela uhozeně. Váhavě jsem přikývl.

„Co je na tom špatného?"

„Nic. Jen to, že váš plán zřejmě nevyšel. Jinak by se ten večer přece — ať už tak nebo onak — nepokazil. Dneska byste nepřijel s dvakrát větším zpožděním než obvykle, a to navíc ještě taxíkem, a nejspíš byste měl i lepší náladu. Copak se včera večer stalo?“

A tak jsem se rozpovídal.

3 DRÁŽDIVÉ PODNĚTY

**Chytré telefony a cigarety mají jedno společné.
Od chvíle, kdy sami omezíte jejich užívání,
vnímáte je v rukou ostatních o to rušivěji.**

Joschka Breitner,
Jak zpomalit v rychlém jízdním pruhu –
všímavost pro lidi na vedoucích pozicích

PRO SVOU TAJNOU NAROZENINOVOU OSLAVU jsem zarezervoval stůl ve Sky Lounge, restauraci ve dvacátém třetím patře jednoho pětihvězdičkového hotelu. Z každého místa se tu naskýtal fantastický výhled na město. Za dobré viditelnosti odtud bylo vidět až k blízkému středohoří. Takovou podívanou mohla za hezkého počasí předčit snad už jen atmosféra koktejlového baru na střešní terase.

Vysoko nad střechami města se člověk už i za střízliva cítil odtržený od každodenních starostí dole, povznesený a nadřazený.

Když jsem dorazil, Sašo už stál u baru. Sašo byl Draganův bývalý řidič, vystudovaný vychovatel a aktuálně vedoucí mateřské školky, kterou jsme — ne zcela nezištně — převzali od jedné sebestředné rodičovské iniciativy. Sašo a já jsme teď bydleli každý v jednom bytě nad nově nabytou mateřskou školkou.

Se Sašou jsem měl téměř přátelský vztah. Věděl toho o mně hodně. Moje datum narození k tomu ovšem nepatřilo.

Součástí mého vědomého opíjení bylo pořadí nápojů, které jsem si předem stanovil. Měl jsem v plánu dát si jako aperitiv gin s tonikem, u stolu sklenku šampaňského, k jídlu dvě sklenky bílého vína a na závěr dvojitou vodku. Když k tomu vypiju dva litry vody, při téhle spotřebě alkoholu v poměru k mé tělesné hmotnosti padnu do postele příjemně opilý a druhý den ráno se probudím v pohodě.

A kdyby se to mému zhola netrénovanému žaludku nezamlouvalo, měl jsem s sebou pro všechny případy pár tablet Talcidu.

S první sklenkou ginu s tonikem v ruce jsem se těšil na příchod Carly, Stanislava a Waltera, kteří dorazili během následující čtvrthodiny.

Carla, bývalá prostitutka, se díky mé seriózní restrukturalizaci Draganových vykřičených podniků stala manažerkou „S-Exclusive", luxusní eskortní agentury. Čistě podle vzhledu by mohla být i světaznalou recepční v pětihvězdičkovém hotelu. Kontrast s tím tvořil jen její drsný humor a výbuchy radostného smíchu.

Walter, někdejší profesionální voják, vedl firemní divizi „S-Protection". Oficiálně bezpečnostní agenturu. Neoficiálně měli Walterovi hoši a děvčata na starosti lukrativní obchod s malorážkami a také fyzické přesvědčování obchodních partnerů, na které neplatily argumentační postupy. Walter byl ten typ chlapa, co ho může obyčejný chlapík v hobbymarketu poprosit o pomoc s naložením pytle mulčovací kůry do předzahrádky na vozík. Jenže Walter, kdyby za to

dostal zaplaceno, by tomu obyčejnému chlapíkovi rozsekal předzahrádku i s mulčovací kůrou na cimprcampr, a ani by u toho nehnul brvou.

Stanislav převzal po smrti Tonyho — dalšího kapitána Draganova klanu — obchodování s drogami. Ty se distribuovaly prostřednictvím řady klubů a diskoték, z jejichž návštěvnic se navíc rekrutovaly nové spolupracovnice Carliny firmy „S-Exclusive". Stanislavova firma působila pod názvem „S-Events".

Sašo nám z pozice ředitele mateřské školky „Jako ryba ve vodě" zajišťoval přidělováním míst v mateřské školce náklonnost všech těch lidí, na které jsme sami pomocí sexu, drog a násilí nedokázali vyvinout dostatečný tlak.

V jednom rohu střešní terasy byl vyhrazen prostor pro nějakou soukromou akci. Jakýsi čínský výrobce solárních panelů zde pořádal pro firemní zákazníky malé pohoštění. Už když jsem zajišťoval rezervaci, sdělil mi recepční, že se v tu dobu koná veletrh obnovitelných zdrojů energie a hotel bude z velké části obsazen jeho návštěvníky.

Walter nám s hrdostí oznámil, že právě od téhle firmy si minulý víkend koupil několik solárních panelů a nainstaloval je na střechu. Sám si je namontoval.

Po třech čtvrtinách ginu s tonikem jsem začal pociťovat příjemné opojení. A uvolnění. Zrovna když jsem se chystal navrhnout, abychom se přesunuli k rezervovanému stolu uvnitř, zazvonil Carle mobil.

Neměl jsem rád, když někomu během schůzky zvonil mobil.

Vlastní užívání mobilního telefonu jsem z důvodu všímavosti omezil na minimum. Měl jsem dva telefony: pracovní

chytrý telefon a soukromý staromódní mobil. Součástí mé strategie digitálního detoxu bylo zapínat chytrý telefon pouze tehdy, když jsem ho opravdu potřeboval. Abych byl v případě nouze k zastižení pro svou bývalou ženu a Emily, svůj starý mobil značky Nokia jsem měl trvale zapnutý. Ale nikdo kromě Kathariny a mě neznal jeho číslo.

To, že jsem nebyl neustále k zastižení, pro mě nebyla jen věc mého vlastního postoje k nepřetržité dostupnosti. Byla to pro mě i otázka úcty k mému partnerovi, abych si telefon přepnul přinejmenším do tichého režimu, když právě vědomě trávím čas s ostatními.

Carla to zřejmě viděla jinak.

Jelikož můj výraz zjevně nevyjadřoval dostatečně srozumitelně má niterná přání, otočila se bokem a hovor přijala.

Jsou-li moje nepsaná pravidla lhostejná ostatním, tak se přes ně zkusím přenést i já. Objednal jsem si neplánovaný gin s tonikem a začal si s Walterem povídat o tom, kolik kilometrů čtverečních solárních panelů by asi bylo potřeba, aby se za bezvětří dala pohánět továrna na větrné turbíny. Debatu, která kvůli nedostatku odborných znalostí stejně nikam nevedla, jsme utnuli, když jsem zaslechl Carlin velmi hlasitý úryvek rozhovoru: „…okamžitě odejdi z pokoje a pojď nahoru na střešní terasu. Jo — v krajním případě i v županu."

Carla zavěsila a znovu se k nám obrátila.

„To byla Chayenne, je u mě nová," vysvětlila.

Nikdo by se nechtěl jmenovat Chayenne. V zásadě existují jen tři důvody, proč se někdo jmenuje Chayenne: Buď je ten někdo dvoumotorové vrtulové letadlo, nebo měli jeho rodiče, co se výběru jména týče, prachmizerný vkus.

Všechny ostatní holky jménem Chayenne potřebovaly narychlo pseudonym jako prostitutky.

„Chayenne je na dnešní večer objednaná tady v hotelu. Zákazník po ní chce věci, co… no… řekla jsem jí, ať okamžitě opustí pokoj a přijde nahoru. Takhle s mýma holkama nikdo zacházet nebude! Nějaký námitky proti tomu, aby sem přišla?"

Kdo jsem já, abych měl námitky?

Byl jsem příliš zbabělý na to, abych svým spolupracovníkům řekl, že na své narozeniny nechci být sám. Místo toho jsem předstíral, že jim chci bonusovou večeří dopřát něco dobrého. Bylo by vlastně pěkně nefér, kdybych svým zaměstnancům zakazoval, aby udělali něco dobrého i pro své podřízené. Nic nemluvilo proti tomu, abychom na střeše přivítali i Chayenne. Až na to, že hlavní důvod večera, tedy moje utajené narozeniny bez nových lidí, mohl jít do kytek.

O pár minut později dorazila na střešní terasu slečna kolem pětadvaceti, stále ještě celá vyjukaná. Že na střeše hotelu rázem utichly všechny rozhovory, se dalo připsat na vrub dvěma okolnostem: Jednak tomu, že Chayenne vypadala naprosto fantasticky, a jednak tomu, že tenhle dojem ještě umocňoval župan, který jen velmi nedbale zakrýval její spodní prádlo. Další svoje svršky si nesla pod paží. Carla vzala Chayenne kolem ramen a něco si s ní šuškala jako starší sestra.

Abychom na sebe nepřitáhli ještě větší pozornost, pozval jsem nakonec své přátele z práce a Chayenne k rezervovanému stolu uvnitř restaurace.

Cestou jsem jí přehodil přes župan své sako, což vedlo k tomu, že se posadila vedle mě. Když seděla, vypadala skoro jako oblečená. A dál byla nestydatě přitažlivá.

Dva číšníci nám nalili připravené vychlazené šampaňské.

Chayenne začala vyprávět, co se v hotelovém pokoji událo. Její zákazník, čínský podnikatel, který se zjevně účastnil právě probíhajícího veletrhu obnovitelných zdrojů energie, vyjádřil při úvodním rozhovoru několik dosti ujetých tužeb.

„Ani si nedokážete představit, co po mně ten chlápek požadoval! Chtěl…“

Následovala řada sexuálních choutek, na které bych sám, i při vší fantazii, v životě nepřišel. Žádná z nich mě nevzrušovala. Nevzrušovala mě ale ani spousta maminek z mateřské školky mé dcery. A přesto se s nimi zjevně někdo vyspal. K sexu holt obvykle patří aspoň dva lidi se stejnou představou o toleranci. A pokud Chayenne — pro mě z pochopitelných důvodů — nedokázala vůči choutkám svého čínského zákazníka potřebnou toleranci projevit, pak se prostě žádný sex konat nebude.

„Odmítla jsem to a zamkla se v koupelně, abych mohla zavolat Carle. Když mi řekla, ať hned přijdu na střešní terasu, popadla jsem věci a zmizela odtamtud. Kde je moje… doprčic… asi jsem na pokoji nechala kabelku…“

Odmítla návrh a odešla z pokoje. Tím se celá ta věc mohla uzavřít.

Pozvedl jsem sklenku šampaňského a chystal se to drobné narušení večera prohlásit oficiálně za ukončené.

Jenže Stanislav mě předběhl.

„*Co* že ti to chtěl dát do…?“

„Lidi, prosím vás!“ přerušil jsem je okamžitě. „Tohle je ukončená věc. Chayenne je tady. Ten chlápek tu není. Tím je téma vyřešený.“

Všichni se na mě podívali. Nikdo nepozvedl sklenku.

„Pardon, jestli se do toho na chvilku vložím," ozvala se Carla. „Ale nemyslím si, že bychom na tomhle místě mohli jen tak přejít k programu schůzky. To není nic jiného než pohrdání ženama, jestli se někdo chová takhle ujetě. Jestli mu to teď nedáme jasně najevo, tak se ten chlap nikdy nenaučí, že něco takovýho se prostě nedělá."

„Není ale naším úkolem poskytovat čínským podnikatelům pedagogický poradenství," vložil jsem se do toho. Stále ještě se sklenkou v ruce.

„Co si o tom myslíš, Sašo, jako odborník na pedagogiku? Co se s takovýma týpkama dělá?" zjisťoval Stanislav.

„Sašo je vedoucí mateřský školky a ne žádnej odborník na asijský úchyly." Sklenka se mi stále ještě vznášela před pusou. Sašovi už odpověď visela na rtech.

„No," chystal se s námi podělit o své zkušenosti vedoucího mateřské školky, „při rozepřích je vždycky užitečný nechat zúčastněný vcítit se do role toho druhýho."

„Okay..." zpracovávala Carla podanou informaci. „Co kdyby si ten chlap sám jednou vyzkoušel, jaký to je, když mu někdo nastříká do zadku něco, co nechce?"

Na jedné straně to byl právě onen nekonvenční humor, který jsem na svých spolupracovnících tak oceňoval. Přišel mi však trochu příliš moralizující. A hlavně hrozilo, že tenhle humor naruší můj pečlivě naplánovaný program dnešního večera.

Vyklopil jsem do sebe bezúčelně pozdviženou sklenku šampaňského a vložil se do hovoru.

„Podle mě to není nutný. Jak už řekla Chayenne, ten chlap chtěl, aby i jemu Chayenne nastříkala šlehačku do..."

Walter mě však obsahově předběhl: „Co takhle stavební pěna? To je něco, co nechtěl."

Radostně přikyvující tváře kolem stolu. Němý úžas u mě.

S lidmi z podsvětí se dalo zažít spoustu legrace. Ani po letech spolupráce jsem však nebyl schopen plně sdílet jejich drsně infantilní humor. Navíc jsem je znal už dost dlouho na to, abych věděl, že Walter svůj žertík myslí nejen naprosto vážně, ale také ho považuje za morálně ospravedlnitelný. Onen osvěžující svébytný humor, kterým jsem si chtěl osladit narozeniny, teď hrozil, že mi to pěkně osolí.

„Přece nemůžete..." spustil jsem.

Carla mé snahy vyřešit záležitost smírně ignorovala.

„Dobrej nápad. Ale kde bychom v tuhle hodinu ještě sehnali stavební pěnu?"

Je zajímavé, že Carla ve Walterově návrhu spatřovala pouze logistický problém.

„Mám ji v kufru. Potřeboval jsem ji na vodotěsný upevnění šroubovýho spoje, když jsem montoval solární panel ke krovu. Ten materiál je pak tvrdej jako beton."

„Bude mít stavební pěna v Číňanovi dost vzduchu, aby napěnila a vytvrdla?" byla Stanislavova jediná obava.

„Já myslím, že napěnění funguje na základě poklesu tlaku. Podobně jako začne unikat oxid uhličitý, když otevřeš láhev minerálky."

Musel jsem zasáhnout.

„Lidičky — přece nemůžete nějakýmu čínskýmu podnikateli vážně vyplnit zadek stavební pěnou jen proto, že vyjádřil pár exotických tužeb vůči jedný z našich callgirls," chtěl jsem je vrátit zpátky na zem.

„Exotických tužeb, ze kterých čiší pohrdání ženama," opravil mě Stanislav.

„Totální sexismus," dodala Carla.

„Jako zaměstnavatelé neseme snad taky společenskou odpovědnost," dodal Walter.

To už nebyl ten nekonvenční humor, který jsem znal a měl rád z dřívějška. Moji přátelé na částečný úvazek ztratili svoje zábrany vůči morálce.

Slyšel jsem, jak něco cvaklo. Uzávěr nějaké krabičky. Byla to Pandořina skříňka.

4 VLASTNÍ INICIATIVA

Pokud vaši zaměstnanci projevují vlastní iniciativu, vyžaduje to od vás důvěru. Nehleďte úzkostlivě na možná rizika. Z každého okamžiku všímavě čerpejte odvahu.

Joschka Breitner,
Jak zpomalit v rychlém jízdním pruhu –
všímavost pro lidi na vedoucích pozicích

NEBYLO MI ÚPLNĚ JASNÉ, co je větší pohrdání vůči ženám: Zeptat se jako zákazník nějaké callgirl, co by byla ochotná za peníze udělat, nebo — jako my všichni u stolu — žít z peněz, které ta slečna dostává za to, že to dělá. Ovšem vždycky je snazší řešit tu část problému, kterou nepředstavujete vy sami.

Co mi naopak bylo naprosto jasné: V tomhle kruhu nechci vést debatu o sexismu. Ne v den svých narozenin. Ne s podroušenými kápy podsvětí, nadchnutými duchem doby.

Jako únikový mechanismus jsem si nalil šampaňské a sklenici naráz vypil, v naději, že tu Pandořinu skříňku mezitím někdo zase zavře. Ale to se nestalo.

Možná to bylo i těmi dvěma giny s tonikem a dvěma sklenkami šampaňského, že se diskuse od té chvíle rozjela na plné obrátky. Tak mi to aspoň připadalo.

„Měli bychom sejít dolů za panem Žluťasem a dát mu za vyučenou. V rámci genderové rovnosti," prohlásil Walter s jistou dávkou patosu.

Sašo se na to díval kriticky.

Jako ředitel mateřské školky se zúčastnil řady školení. Upozornit děti na společenské problémy je totiž možné jedině tehdy, pokud jsou s nimi dostatečně obeznámeni příslušní dospělí.

Dřív stačilo dvou- až pětiletým dětem s láskou vysvětlit rozdíl mezi „moje a tvoje", „kousat a mluvit" nebo „s plenkou a bez plenky". Dnes se — zcela oprávněně — do popředí dostaly fundované znalosti o diverzitě, genderové rovnosti a latentním rasismu. A o všech těchhle tématech se Sašo pravidelně dozvídal na nejrůznějších školeních. Jeho znalosti nás měly obohatit i v tomhle případě. Aspoň pokud šlo o Walterovu formulaci.

„Nejsem si jistej, ale mohlo by to být rasistický…" poznamenal Sašo.

„Co je prosím tě rasistickýho na stavební pěně?" nechápal Walter.

„Problém není stavební pěna," upřesnil Sašo. „Ale výraz ‚pan Žluťas' je rasistickej. Ponižuje toho chlapa kvůli jeho etnickýmu původu."

„Víc než tuba stavební pěny v zadku?" zeptal jsem se poněkud příliš tiše, až mě přehlušila Chayenne.

„Jakto? ‚Pan Žluťas' je pouhý konstatování skutečnosti. Ten týpek v pokoji 498 přece pochází ze země úsměvů a zcela zjevně má penis."

„Přesně tak. A jako Číňan je nejspíš taky osobou jiné barvy pleti. Jinak bychom mu přece neříkali ‚pan Žluťas'," namítl Sašo.

Už toho na mě bylo moc.

„Lidi — je přece úplně jedno, jakou má kdo barvu pleti," vyhrklo ze mě.

„No právě," přitakal Walter a pak se vydal úplně opačným směrem. „Barva pleti není omluvou pro sexismus. Ten chlap teď dostane lekcičku."

Šťouchl do Stanislava. Oba se zdáli být zajedno v tom, že svůj plán se stavební pěnou uvedou do praxe. A podívali se na mě.

Cítil jsem, jak mi od bránice stoupá nepříjemný chlad směrem k hrdlu. Tahle forma aktivismu zachází podle mě příliš daleko. Musím něco podniknout. I kdyby jen proti tomu nepříjemnému chladu.

Joschka Breitner mě naučil, že problém nepředstavuje konkrétní situace, ale vždy jen to, jak ji vyhodnotím.

Plán brutálně fyzicky týrat úplně cizího chlapa za to, že verbálně vyjádřil svoje sexuální preference, jsem vyhodnotil jako morálně zavrženíhodný.

Vyvolávalo to ve mně onen nepříjemný pocit chladu.

Pokusil jsem se tedy situaci prozatím neškatulkovat, ale bez jakéhokoli hodnocení a s láskou ji pozorovat.

U stolu sedí několik zaměstnanců, co chtějí projevit vlastní iniciativu při řešení problému, který se v práci vyskytl.

Chtějí potrestat jednání, které bylo v jejich očích morálně nepřípustné, aby tak učinili svět lepším.

To samo o sobě není důvod pro mrazení.

Naopak. Obecně jsem byl ochoten dopřát svým zaměstnancům volnost. Díky pravidlům všímavosti Joschky Breitnera jsem se dopracoval ke zcela novému stylu vedení.

Tolerovat potrestání onoho Číňana, i když se mi to osobně nezamlouvá, tedy z hlediska moderního vedení zaměstnanců nemuselo být chybou.

Abych mohl vnímavě zvážit riziko a přínos samostatného jednání svých podřízených, seznámil mě pan Breitner s teorií čtyř O v oblasti vedení zaměstnanců: ocenění, obezřetnost, odčinění a opora.

Pomocí těchto čtyř O člověk ve čtyřech krocích dospěje ke všímavému řešení.

V první fázi jsem nejprve ocenil dosavadní přístup svých zaměstnanců. Tohle ocenění bylo projevem vděčnosti za to, jakého se mi od nich v profesním životě doteď dostalo obohacení.

Své podniky založené na sexu a násilí Carla, Walter i Stanislav až dosud vedli velmi dobře i bez mých rad. Já měl na starosti pouze právní stránku věci. Oni byli v přední linii. Já zatím v životě neprodal jedinou zbraň, jediný gram kokainu a ani žádnou sexuální službu. Oni jich prodali mraky. A to velmi úspěšně. To, co si osobně myslím o jejich přístupu k řešení, tedy neříká vůbec nic o efektivnosti toho řešení.

Ve věci ocenění je to argument ve prospěch stavební pěny.

Obezřetností se rozumělo láskyplné pozorování případných budoucích problémů, které by mohly ze samostatného jednání zaměstnanců vyplynout.

Ale i při vší lásce by vstříknutí stavební pěny do úchyla nevyhnutelně znamenalo ublížení na zdraví. Mohlo by to vést k trestněprávním problémům. Z objektivního hlediska to však *nemusela* být nutně pravda. Zvlášť ne v případě, že by úchyl ten čin vůbec nezažaloval.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Vraždi všímavě na kraji světa**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.